

Hac in urbe oritur Theus.

Ibi Hippolyti lucus.

Huc confugerunt parvuli & uxor Atheniensium.

Jupiter Eleuterius.

Imago.

Onesilo sacra ut Herodotus.

Prodigium.

Templum Latona.

Illic navis ab Atheniensibus mitterebatur.

Cur dicta Navis Salustis?

Etiam alia Delon ad Apollinem.

litarunt. Ibi natus est Theseus æmulus virtutis Herculeæ. Ibi etiam fuit lucus celebris filio Thesei Hippolyto sacer; de quo, 26. Novembr. Templum aliud extra muros etiam erexerunt Neptuno, cui primitias frugum offerebant; eò quòd abstulisset salsuginem (ab eo immisam ob sacra prætermisã) corruptentem femina & plantas: Plutarch. in Theseo. Pompon. Mela, 2. de Situ Orbis, cap. 3. de illis ait: Træzenij fide societatis Attica illustres. Ingruente enim bello Medico, Athenienses huc uxores & liberos, tanquam extra belli aleam miserunt; cum illi decrevisset relictis Athenis ac regionibus, navali bello Barbaris occurrere. Træzenij illos perhumaniter exceperunt: decretumque ut publicè alerentur; puerisque data potestas, ut undecumque liberet, poma excerperent; & pro eis dominis merces persoluta. Herodot. 7. à num. 30. Fanum Eleuterio Jovi etiam extructum apud Træzenos, & imago ejus perpulchra cum fulmine, eò tempore, quo Græci debellato Mardonio, Persarum servitutem effugerunt. Hesycho. & Nonn. d. 23 In Cypro sacra Onesilo insulæ Regi. Joan. Baptist. Gabia, in Trachin. Sophocli. Occisus est ab hostibus, & propter prodigium in cultum mutatum est odium. Onesili Regis Cypri caput (inquit Pier. Valerian. 26. cap. 3.) in ludibrium Amathusij supra portam Urbis suspenderant. In id examen apum mella congestis, favisque referunt. Hinc loci incolæ oraculo moriri, caput honorificè sepelierunt: Onesiloque quotannis, ut Heroi, sacra insituerunt. Meminit etiam prodigij Nicol. causin. lib. 3. symbol. 43. 24 Inter Ægyptios sacra ad Oraculum Latonæ in urbe Buti. Nymphodor. lib. 13. Ret. barbaric. cap. 30. Signat etiam Majoribus, Tom. 2. Colloq. 1. subdens: Fuit insuper in urbe Buti Latonæ Oraculum, divitijs inclitum. Templum verò media in urbe situm, omnibus populis sanctum & ceremonijs sacrum, porticum habens decem pedibus altum. Hic insula tantæ sanctitatis habita est; ut ad eam quotannis Athenienses, tacti religione, varijs mercibus onustam navim mitterent, quo tempore, quemquam vinciri, aut supplicio affici, religioni suis donec rediret navis. Hæc navis vocabatur Salustis, quæ ex Athenarum portu, 24. Sciophorionis, ut videbimus mente Maij, in eodem die, mittebatur insituito Thesei, haudquaquam in insulam Ægypti ad Latonæ oraculum, sed in Delum. Navis apud Athenienses (ait Pier. Valer. 45. cap. 4.)

erat Salutis indicium. In Thesei memoriam coli consuevit, singulisque annis Delon mirrebat, Apollini cultum allatura: suscepto olim à Theseo voto hujusmodi, si civibus suis unâ secum salvis reversus esset. Eoque interim tempore, quo Sacerdos Apollinis navis ejus puppim coronaverat, & Delon profecta esset, pelagoque remenso, in patriam rediisset; cautum erat Atheniensium lege, ne quemquam publicè interficerent: eaque de causa scribit Plato in Phadone, longum temporis intervallum interjectum esse inter judicium Socratis & mortem ejus; quòd sententia quam pridie spectaculi auspiciis fieret, lata est. In fabulis, stultum est expectare concordiam. Idem refert Suidas, & Gyrard. de Re nautic. cap. 8. Non novum, Salutem & felicitatem per navem signari, ut exprimit imagine, & exponit Hemelar. in Numismat. aur. Tabul. 20. 25 Historia Latonæ oraculi & templi textitur ab Herodoto, lib. 2. n. 51. Est enim (ait) oraculum hoc in Ægypto, sacrum Latonæ, positum in magna urbe, Butio, ad osium Nili Sebennyticum. In hac urbe templa sunt Apollinis Dianæque: & illud Latonæ, in quo redduntur oracula, grande est, & porticum habet decem passibus sublimem. Est in hoc sano Latonæ delubrum ex uno factum lapide: cuius parietes equali celsitudine ad longitudinem quadragesim cubitorum: cujus lacunari pro tecto impositus est alius lapis quatuor cubitorum per oras crassitudinis. Secundo loco admirabile, insula, quæ vocatur Chemmis, in lacu profundo ac spatioso sita, propter templum, quod Buti est: quæ insula ab Ægyptijs fertur innatare. Ego tamen eam neque innatantem vidi, neque se moventem: & hoc audire, admiratus sum; si verum est, insulam natantem posse. In hac igitur templum Apollinis magnum est, & aræ trisarie extructa, & palma frequentes enata; & aliæque parim fructifera, partim sterile arbores. Cur autem ea innatans sit, hanc Ægyptij rationem reddunt, quòd Latonæ (quæ ex octo Numinibus quæ primò extiterunt, unum est) cum in urbe Buti, ubi nunc ejus oraculum est, habitaret; Apollinem ab Iside sibi commendatum, occultravit in hac insula, nondum innatante; ac hospitem reddidit, quo tempore Typhon omnia indagans, ut Osiris filium inveniret, advenisset: nam Apollinem & Dianam ajunt, Dionysij & Isis filios esse; Latonam verò nutricem horum ac liberatricem. Apollo quidem Ægyptiacè Horus dicitur, Ceres autem Isis, Diana verò Bubastis. Hinc solium & non aliunde Æschylus fecit Dianam Cereris filiam: ideoque insulam reddidit esse natantem. Oraculi meminit Cæsar Bulenger. de Oracul. cap. 125. Multi cre-

Quare dilata Sacra- tis nex?

Navis sym- bolum felicitatis.

Latonæ Ora- culum.

Fanum sin- gulare.

Insula La- toneæ.

In ea tem- plum Apol- lini.

Horus di- citur Apol- lo.

Latonæ non mater, sed nutrix Apol- linis & Dianæ.

Ejus ima- go.

Horrida figura.

Parmenisci risus ejus imagine vi sa.

Jejunium Luna.

crediderunt Apollinis & Dianæ non fuisse matrem, sed tantum nutricem: propterea imago ejus in Lupæ figuram, instar nutricis Romuli & Remi; uti dicemus, Isagog. Decembr. n. 28. Hinc inter Ægyptios irripit Lupi adoratio, ut ait Kircher, Tom. 1. Oedip. Copt. Syntagm. 1. Nom. 6. & 10. Aliquid prælibatum 29. Januar. n. 18. Ajunt, Latonam prænantem per dies duodecim in lupam fuisse conversam, ut Junonem falleret; itaque in Delo clanculum peperisse, ob eamque causam lupis indultum, ut intra totidem dierum spatium alvum deponant. Cujus rei gratia dicuntur Athenienses lupum coluisse, & lege latâ sanxisse, ut qui lupum fortè interfecisset, ea parere, quæ ei funerando necessaria forent, ut lupinis exequijs ritè peractis, religione publicâ solveretur. Bonifac. 1. Histor. ludicr. cap. 59. & Pier. Valerian. 11. à cap. 1. 26 Nonnunquam imago Latonæ vel ridicula vel monstrosa. Plerique ut donum vaticinandi nanciscerentur olim in antrum Trophonij descendebant (de quo, 6. Novembr.) etenim ejusmodi merces ab Apolline concessa. Descendit Parmeniscus Metapontinus, primarius tum genere, tum opibus: inque rediens, ex tot horridis, quæ vidit, nunquam ridere potuit. Ea de re Delphicum sciscitanti oraculum, per Pythiam respondit: Mater mea tibi risum concitabit, quam eximie honora. Credidit, sperans post redditum se risurum, mediatrice Latonæ: verum cum sic permaneret, ut pridem; deceptum se ab oraculo ratus, fortè Delon appulit, ubi cum admiraretur quicquid erat in insula, ingressus Latonæ fanum, confidens se spectaturum matris Apollinis insignem imaginem, ligneam ac deformissimam, turpemque ita aspexit; ut præter opinionem achriogelus totius corporis concussionibus, evaderet. Athen. 14. n. 29. Senius, lib. 5. Deliadis. Bulenger de Oracul. cap. 127. & Causin. lib. 2. symbol. 51. 27 Inter Sabæos Arabes jejunium Lunæ. Die 28. Mensis Adar (ait Thomas Stanlejus, lib. 3. de Philosophia Sabæorum) jejunant Lunæ; quo sacrorum Præses unicuique dat hordeaceum panem in honorem Martis, & Princeps duas drachmas, arario inferendas ab unoquoque posebat. DIES XXIX. FEBRUAR. G Rad. 9. Solis in Piscibus. Inter Atticos & alios, ut vidimus in Prolog. Galeat. §. 2. quia mensem nume-

rant ab ingressu Solis in Signum, quod 30. gradus habet; hic dies & posterior numeratur. Gradus præfens est putealis juxta Dario. Vir peregrè proficiscens. Sphær. Arab. Vir pistillo tundens in mortario. R. Avenar. Filij Jacob (vide diem 17. n. 3.) descendentes proescis tantæ familiæ, denuò cum Benjamin in Ægyptum; hac die Memphim manè pervenerunt. R. Abraham in Myrrh. f. scul. Excun- ti Josepho è domo in aulam obviarunt: quos ut vidit, simulque uterinum fratrem, præcepit œconomom convivium instrui. Ille introrsum duxit attonitos ex his quæ vident, in varia ac oppolita divisâ cogitatione. Vide Genes. 43. à 17. Interim educit ad fratres, quem vinctum reliquerant, Simeonem, & apposita aquâ jussu dispensatoris laverunt pedes, ex quo intellexerunt invitatos ad mensam: audientes ergo Josephum ingredi domum paraverunt munera, & regredienti adorantes obtulerunt; quos benignè resalutatos interrogavit de patre; viò Benjamin, flevit; & cunctos in cœnaculum introduxit, ac seorsim ab Ægyptijs sedere fecit, unumquemque juxta majoris ætatis ordinem, quod omninò mirabantur. 2 S. Ephrem Edessæ. Homil. de Joseph, insit, indultriâ, ne cognosceretur à fratribus, finxisse per ludum, tactu scyphi sui scire, quis quem ætate præcederet: quis primus & quis secundus, primogenitus vel minimus. Calix enim erat ejus instrumentum augurationis. Unde de scypho ejus Genes. 44. 5. Scyphus, quem furati estis, ipse est in quo bibit dominus meus, & in quo augurari solet. Erat ergo in hujusmodi præ gaudios tropha, artificiosa compositio, quam post scituri, in fratrum allucinationem: haud verè augurium, ut delirat R. Kimhi, legens: In quo augures consuler. Usus est Josephus v. 2. & œconomus verbo ambiguo: igitur Augurari sonat Magiam divinatione diabolicâ (qua utebantur Ægyptij, pelvibus aquis repletis, à dæmone datis responis; vel exprimente in aqua species ac imagines, de quo quærebatur) & divinatione subtili naturali sagacitate, quod dicitur Præfagire. Per jocum locuti sunt: unde Joseph ipse: An ignoratis (dicit illis, in terra pronis) quòd non sit similis mei in augurandi scientia? v. 15. Ita Augustin. hic quest. 145. De scypho in mensâ appposito pro auctoritate accumbentium, & in augurium, dicemus ex Herodoto 18. Aprilis; ac de Augurio Salutis in potu, 30. Marr. à n. 11. 3 Non se quibat continere Josephus in majorem amoris expressionem erga Benjamin.

Filij Jacob ingrediuntur Memphim.

Invitantur à Joseph.

Per jocum augurari se jaclat.

Quenam augurij species?

min. Unde in convivio duplicem partem è dapibus illi misit Joseph, quod erat privilegium primogeniti: quare cum ferula mensæ essent appositæ quinque, quinque partibus excessit cæteros; ut dicitur, v. 34. Post coenam illis jam cubantibus, ut observat Joseph. 2. *Antiq. cap. 3.* qui illos ita honoravit, ut theatrum tragœdiæ ad speciem in excessivam jucunditatem protraheretur, & simul cognosceret Joseph animum illorum erga Benjamin; pecuniam iterum singulis imperat restitui, sed præterea scyphum suum condidit in sarcinula Benjamin, & ita latos manè remittit ad propria. Brevis tamen illorum alacritas: paucis stadiis ementis, cunctos equites circumstant, & ut fures ingratis excipiunt convicijs, quia honoratissimè à Prorege generoso ac optimo habiti, ab ejus scypho propter auguria magni pretij æstimationisque, manus rapaces non abstinent. Illi freti innocentia sub poena capitis furis, excutiendas satellitibus obiciunt sarcinas: at omnes consternati, & scissis pro mœrore vestibus, ubi inventus in mantica Benjamin: qui adductus est uti grassator in urbem & publicam custodiam, secuti sunt, an illum possent liberare fratres prece vel pretio. Tunc gaudibundo corde, sed severissima facie expectabat Joseph, quo coram in terram corruerunt; sed ille visceribus motis ex fratrum afflictione, jucundissimè audivit Judam orantem (vide elegantissimam orationem, nervosam, sententijque gravidam apud Joseph. loc. cit.) ac cuncta ab ovo recolentem de patre, fratre, seque pro illo in servitute dedit, igitur in suam à patre puerum receperat fidem. Non se ultra poterat cohibere Joseph, ægrè personam irati diù sustinens, & famulis ablegatis, ne viderent Proregem flere, elevatâ voce, teste lachrymâ (reis fulmen ab ore venit) eis dixit: Ego sum Joseph: ego sum Joseph frater vester: nolite pavere. Vox illis faucibus hæsit, attonitque extra se erant: quos accedentes complectitur & osculatur, iteraturque convivium, cunctorum exuperante uberi gaudio. *Ibid. cap. 45. à 1. & Joseph. d. ex quo Histor. Scholast. cap. 95. & 96.*

4. In aulam velocius volavit fama, pervenitque ad aures Pharaonis adventus fratrum Joseph; qui summè gavisus & cum illo Regia, opereque exhibuit conceptum gaudium: quandoquidem jusit, senem in Ægyptum adducere (ut quiescat vivatque cum filio dilecto) ac disponere plaustra ad subvectionem parvulorum & foeminarum.

Embolium
festivum
Joseph

A fratribus
agnoscitur.

Zelatur
Pharao de
fratrum
Joseph.

Juxta ejus imperium fecit Joseph, in quorum præparationem, conviviaque frequentata consumpti sunt 9. dies à cognitione fratris, sine quinque, quibus duravit embolium risus Josephi, & afflictionis fratrum, exeuntium lætanter ex Ægypto die 14. *Mart.* Dum eis Josephus valedixit, summè commendavit in via pacem habere: cogitabat ex præfatis conversationem: & monet cavere inter se de majori vel minori culpa in sui venditione, à singulis commissâ: datisque singulis duabus stolis, Benjamin quinque, & trecentis siclis, totidemque ut traderet patri, cum muneribus Regis, & comætu copioso; remisit, flens super singulos, in terram Chanaan, quò pervenerunt die 24. *Mart.* ut videbimus, n. 2. Priusquam abirent, seorsim secreto Joseph Judam sevocavit, commendans cuncta, maxime patris commoda in itinere, nolens quid, neque currus credere Ægyptijs, idololatria contaminatis, nihil boni convictu allaturis: simulque ut adveniente patre, præcederet nuncijs in Memphim, ut inde patri exiret obviam & amplecteretur in terra Gessen, quam meditabatur petere in ipsorum habitationem; ut quantum possent, removerentur à conversatione Ægyptiorum, igitur terra ferax inter montes deserti Sur, usque ad ostium Pelusium, seu Damiatâ, de quo Adrichom. in *Pharan*, n. 46. & 71. Ex illa Rex expellere quibat jurè indigenas; quia omnem terram Ægypti emptam à singulis Pharaoni tradidit Joseph, ita ut jam Ægypti totius non solum Rex esset, sed etiam dominus. *Genes. 47. 20.* Hoc ipso in die retrò anno 39. natum Josephum arbitratur Torniel. *Annal. 2289. n. 4.*

5. Erectio Arcis Sion hac in die à Reuclin. Illi videtur Davidem expugnasse juga montis Sion, quò post Arcem erexit David. Fallitur, equidem 2. *Reg. 5. 9. & 1. Paralip. 11. 5.* dicitur. David cepit arcem Sion. Videbimus, 7. *April. n. 6.* Unde jurè Adrichomius, in *Jerusalem*, n. 3. inquit: *Arc Sion antiqua & munita in vertice montis condita & instar coronæ eum cingens, tutum erat præsidium, & quasi tantæ urbis capitolium. Verticem primò Jebusæi validâ arcè, ambiturum verò ejus firmis atisque muris, portis & turribus munitur: quos cum David Rex expulisset, arcem & circumquaque muros, portas ac turres multò munitiores reddidit montisque planitiem intrinsecus in plateas & vicos distinxit, atque inibi sibi & suis Heroibus fortibus domos edificavit, vocavitque Civitatem David. Hanc in Arcem David transfudit Arcem foederis, ut videbimus, 21. *Novembr. n. 2.* ubi mansit celeberrimo*

Terra Gessen.

Natus Joseph.

Arc Sion.

rc

re cultu, quousque magnificentiore, introducta in Salomonis templum. Unde illud Davidis, *Psal. 86. Diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.*

Turris David.

6. Hæc Arc juxta Rupert. in *Cantic. 4.* dicitur Turris David, quasi ipsa esset quod excelsus in monte Sion, 2. *Esd. 3. 25.* Turris quæ eminet de domo Regis excelsa. Adrichom. d. n. 170. seorsim ab arce describit, dicens: *Turris David munita & excelsa valde in ducum voraginum angulo, in præruptæ rupis colle ex quadris lapidibus, ferro & plumbo indissolubiter compaginatis, à Davide Rege edificata. Ejus pulchritudo ac ornatus indicatur loc. præfat. Cantic. ubi: Turris David, quæ edificata cum propugnaculis. Mille clypei pendunt ex ea, omnis armatura fortium. Solemne erat inter Orientales (antequam Græci erigerent trophæa) arma hostium quæ ex victorijs congregata, suspendere muris: vel ad ornatum præsidij, ut qui viderent, recederent, certaminis formidine, promptis & dispositis armis. Persæ & Lydij & Libyes erant in exercitu tuo, viri bellatores tui. Clypeum & galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo. Filij Aradij cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu: sed Pygmei, qui erant in turribus tuis, pharetras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum; ipsi compleverunt pulchritudinem tuam. Ezechiel. 27. à 10. Ad Sanctium hic. inter Ethnicos Virgil. 7. *Æneid. v. 183.* Plutarch. in *Timoleon.* Ctesiam. in *Persic. n. 2.* & Marlian. *Topograph. Romæ, cap. 10.**

Arma hostilia munitur suspensa.

Muris Sion.

Præsepia Salomonis.

Piscina.

7. Edificata est juxta Arcem Sion duplici fronte, nobilior juxta sepulchrum David, Salomonis & Regum Juda. Brocard. *cap. 7. n. 43.* & Uvillhelm. Tyrius, 9. de *Bell. sac. cap. 3.* Sunt Judæi habitantes in angulo civitatis sub turri David (inquit Benjam. Tudelens. in *Itiner. à pag. 41.*) in qua turri supersunt adhuc ex antiquo edificio muri à majoribus nostris constructi ad altitudinem cubitorum decem ferè ab ipso fundamento: his verò quod super est, Ismaelitarum est edificatio. Nullum ibi in tota urbe edificium turri Davidis firmitudine par. *Ibidem* in domo quæ fuit Salomonis, visuntur præsepia equorum, edificium firmissimum, lapidibusque constans maximis; cuiusmodi fabrica nullam in tota terra visitur exemplum. Existat etiam adhuc piscina illa in qua Antiqui victimas mactabant. Judæi singuli suum nomen illic in muro scribunt. De Piscina egimus, die 3. à n. 2.

8. Sunt verò in monte Sion Davidica familia sepulchra, & Regum eorum qui post Da-

vid surrexerunt; sed locus ipse ignotus vulgò est: subdit idem, & longissimam historiam, vel fabulam: scilicet, sacerdotem in templi restorationem locatis operarijs nonnullos vocasse, ut ex antiquis montis Sion muris saxa eruerent. Duo ex illis cum ferò venissent, increpanti operis præposito, responderunt; Se compensaturos operam, dum alij iissent in prandium. Cum promissa præstarent, lapide quodam sublato, antri ostium inveniendes; ingressi, palatium viderunt marmoreis columnis imixtum, auro & argento obductum, ante quod mensa erat, in eaque sceptrum & corona aurea; atque hoc erat sepulchrum David Regis Israël, ad cuius sinistram Salomonis simili ornato sepulchrum & alia multa aliorum ex Davidis familia regum Juda, qui ibidem conditi fuerant: erantque illic arcæ clausæ: quid verò continerent, adhuc hominibus ignotum est. Cum verò operarij illi in palatium penetrare constitissent; turbinis spiritu percussis ex antri ostio in terram exanimati ceciderunt, jacentes eodem in loco usque ad vesperam, audientes vocem: *Surge, exite ex hoc loco.* Illi verò impulsi, atque pavore correpti nunciarunt visâ, & Pharisæus qui adstabat ad depositionem, respondit; ibi esse sepulchrum David. Unde iussu sacerdotis locus occlusus est, & opere ab oculis hominum celatus ad hodiernum usque diem. De hoc sepulchro & in eodivitijs reconditis dicemus, 26. *Decembr. n. 10. & 29.* ex diversis AA.

9. Chronicon Alexandrin. pag. 365. refert, Salomonem fecisse ad orientem Sion conditoria David, quæ à Gabaone longiusculè, viginti nempe stadiorum aditum habent obliquum, sinuosum & perplexum; quique nihil videretur suspitionis, movere fecit; estque hodie aditus multis tum sacerdotibus, cum populo universo ignotus. Ibi Salomon aurum ex Æthiopia & aromata custodiebat: sed ubi Ezechias Theaurum Davidis & Salomonis artem Gentibus aperuit, locumque patrum & cineres Majorum polluit; Deus stirpem illius hostibus in servitutem addixit, ipsumque sterilem & infecundum reddidit ab illo die. Hæc præut aucupor, ex Rabbini nugatoribus sumpta. Vide diem 21. *Decembr. num. 4.* Duravit Ars Sion usque in Simeonis Machabæi tempus, qui illam diruit, ut possent tuto Judæi ingredi & egredi è templo. Agendum 16. *Decembr. n. 5.*

10. Hic cum exploratum iret exercitum Nicanoris, jam ingentem aggregatione impiorum, Alcimum, Pseudolacerdotem sequentium; perveniens cum copijs nonnullis

Ornatus sepulchri David.

Unde occultum & quomodo?